

YILLIK
FAALİYET RAPORU
2023

ANKA Üreten Kadın Derneği

Mersin, Türkiye

Güçlü kadın, güçlü gelecektir.

İçindekiler

- 01 Önsöz
- 02 Kuruluş Hikayemiz
- 03 Vizyon, Misyon ve Temel Değerler
- 04 Etik Beyannamesi
- 05 2023 Yılında Yaptıklarımız
- 06 2024'te Planladığımız Faaliyetler
- 07 Ortaklarımız ve Destekçilerimiz

ANKA, 2023 yılında yedi yaşına bastı. 2017 yılında Mersin'de yedi feminist kadının bir araya gelerek başlattığı bu yolculukta, o gün hayal bile edemeyeceğimiz bir noktaya geldik. Kuruluşumuzdan bu yana benimsediğimiz “hep öğrenen ve öğrendiğini paylaşan bir dernek olma” ilkesi, bizi sivil toplumda bilinen, güvenilen ve desteklenen bir kurum haline getirdi.

2023 yılı, geride bıraktığımız diğer yıllar gibi yoğun geçti; ancak bu kez planladıklarımızın da ötesinde gelişmeler yaşadık. Mersin Kent Konseyi'nde ilk kez bir kadın meclisi kurduk, sosyal girişimimiz Miss Dolap'ı hayata geçirdik, depremin kadınlar ve kız çocukları üzerindeki etkilerini belgeledik, Roman genç kadınlarla güçlenme yolculuğuna çıktık ve insan hakları savunucusu avukatların kapasitesini güçlendirdik. Bu raporda, 2023 yılı boyunca emek verdiğimiz tüm bu çalışmaları sizlerle paylaşıyoruz.

Bizler, örgütlenmenin kolay olmadığı bu coğrafyada, dayanışmanın ve birlikteliğin gücüyle çalışmaya devam edeceğiz. Bu raporun sayfalarında yer alan her bir faaliyet, aslında birlikte ürettiğimiz, birlikte öğrendiğimiz ve birlikte taşıdığımız bir emeğin izidir.

Yaşasın dayanışma!

Mine Ünal Özel

Dönem Yönetim Kurulu Başkanı

ANKA Üreten Kadın Derneği, 22 Mart 2017'de Mersin'de, kadına yönelik şiddetin, ekonomik yoksunluğun ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığın kadınların yaşamları üzerindeki iç içe geçmiş etkilerini sahada gözlemleyen yedi feminist kadın tarafından kurulmuştur. Kuruluş süreci; şiddet mağduru kadınların, sosyal hizmet yurtlarında kalıp on sekiz yaşını doldurduktan sonra herhangi bir destek mekanizmasından yararlanamayan genç kadınların ve cezaevinden tahliye edilen kadınların toplumsal yaşama yeniden katılabilmeleri için ne hukuki ne de ekonomik bir destek ağının bulunmadığı gözleminden doğmuştur.

Kurucularımız, bu kadınların yalnızca korunmaya muhtaç bireyler olarak değil; meslek edinebilen, ürettiğiyle görünür olan, kendi geleceğini belirleyebilen öznelere olarak topluma yeniden kazandırılması gerektiğine inanmıştır. “Anka” ismi de bu inançtan doğmuştur: küllerinden yeniden doğan, tükenmeyen bir güç. Bu bakış açısı, derneğimizin tüzüğünde de yer bulmuş; kadınların yardıma muhtaç bir konumdan üreten ve karar veren bir konuma geçişini destekleme ilkesi, kurumsal kimliğimizin merkezine yerleşmiştir.

Kuruluşumuzun ilk yıllarında sınırlı sayıda gönüllüyle, mütevazı imkanlarla yürütülen bu vizyon, zamanla kurumsallaşarak bugün Mersin'de kadın hakları alanında tanınan, aranan ve güvenilen bir sivil toplum kuruluşuna dönüşmüştür. “Güçlü kadın, güçlü gelecektir” ilkesiyle hareket ederek; izleme, savunuculuk, sosyal girişimcilik ve hak temelli hizmet sunumu olmak üzere dört ana çalışma yöntemini bir arada kullanan bütüncül bir kurumsal kimlik geliştirdik.

Vizyonumuz

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortaya çıkardığı cinsiyet rollerinin getirdiği eşitsizliği ortadan kaldırmak; her türlü tahakküm karşısında duran, kadınların kendi yaşamlarında söz sahibi olduğu, özgür ve eşit koşullarda insan haklarından faydalanabildikleri bir yaşam yaratmak. Herkesin insan haklarına eşit ulaşabildiği; kadınların, erkeklerin, kız ve oğlan çocuklarının haklardan, kaynaklardan ve fırsatlardan tam ve eşit biçimde yararlandığı, hayata dair sorumlulukları eşit paylaştığı bir dünya görmek. Özellikle çalışma hayatında kadınların ayrımcılığa uğramadığı, eşit işe eşit ücret aldığı, cam tavan ve cam uçurum gibi engellerle karşılaşmadığı, meslek seçiminde toplumsal cinsiyete dayalı kalıp yargıların baskısı olmaksızın istediği mesleği özgürce seçebildiği bir dünya için çalışmaktayız.

Misyonumuz

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan her türlü ayrımcılıkla mücadele etmek ve bu konuda toplumsal duyarlılık oluşturmak; toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların çalışma hayatına katılımını artırmaya yönelik farkındalık yaratacak faaliyetler gerçekleştirmek. Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması için mücadele etmek; kadınların güçlenmesini, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını ve kadına yönelik ayrımcılığın önlenmesini amaçlayan çalışmalar yürütmek. Kadınların sosyal, ekonomik, politik ve kültürel alanda güçlenmelerine, görünür kılınmalarına ve tüm olanaklardan eşit biçimde yararlanabilmelerine katkı sunacak faaliyetleri hayata geçirmek. Bu misyonu yerine getirirken, toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısını yürüttüğümüz her faaliyetin temel ilkesi olarak benimsemekteyiz.

2017

KURULUŞ YILI

7

KURUCU FEMİNİST KADIN

34

ÜYE (2023)

Temel Değerlerimiz

Partiler Üstülük —

ANKA, yürüttüğü lobicilik ve savunuculuk faaliyetleriyle zaman zaman siyasetle temas edebilmektedir. Kadınların karar alma mekanizmalarına daha fazla dahil edilmesini savunan ANKA, hiçbir partiye veya siyasi gruba bağlı değildir. Ayrıca sivil toplumda yaygın olarak görülen kariyerizm eğilimlerinden her şekilde kaçınılmasını savunur ve faaliyetlerini bu ilke doğrultusunda yürütür.

Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik —

ANKA, tüm karar alma süreçlerini ve mali işlemlerini düzenli olarak üyeleriyle paylaşır.

Hak Temellilik —

ANKA, tüm çalışmalarını, kırılganlık düzeyi yüksek grupların edilgen yardım alıcıları olması temelinde değil; haklarını arayan, etken bireyler olması temelinde yürütür. Ayrıca kanunların hak olarak tanımladığı alanları ilgili kurumlara hatırlatmak ve gerekli işlemlerin yapılmasını sağlamak için çalışmalar gerçekleştirir.

Eşitlik —

ANKA'nın proje ve faaliyetlerinden; dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri hiçbir sebeple ayırım gözetilmeksizin yararlanılabilir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bakış Açısı —

ANKA, toplumsal cinsiyet eşitliğini tek bir çalışma alanı olarak değil, yürüttüğü her faaliyette gözettiği temel bir ilke olarak benimser; bu bakış açısı, ekonomik güçlenmeden çocuk haklarına, sağlık hakkından yerel yönetişime kadar tüm çalışma alanlarımıza nüfuz eder.

ANKA Üreten Kadın Derneği olarak, faaliyetlerimizi yürütürken aşağıdaki etik ilkelere bağlı kalmayı taahhüt ederiz:

- Faydalanıcılarımızın onurunu, mahremiyetini ve özerk karar alma haklarını her koşulda gözetiriz; hizmetlerimizden yararlanan hiç kimseyi nesneleştirmeyiz, rızası olmadan hikayesini veya görselini paylaşmayız.
- Kaynaklarımızı, bağışçılarımıza ve kamuoyuna karşı sorumluluk bilinciyle, amacına uygun ve şeffaf biçimde kullanırız.
- Çalışanlarımız, gönüllülerimiz ve üyelerimiz arasında her türlü ayrımcılığa, tacize ve kötü muameleye karşı sıfır tolerans ilkesini benimseriz.
- Kurduğumuz tüm ortaklık ve iş birliklerinde karşılıklı saygı, eşitlik ve dayanışma ilkelerini gözetiriz.
- Savunuculuk faaliyetlerimizde kanıta dayalı, doğru ve güncel bilgiyi esas alır; yanıltıcı veya abartılı beyanlardan kaçınırız.
- Çocuklarla ve kırılganlık düzeyi yüksek gruplarla çalışırken, onların yüksek yararını gözetten bir yaklaşım benimseriz.

2023 yılı boyunca ANKA, kadın hakları, çocuk hakları, sağlık hakkı, istihdam ve yerel yönetim gibi birbirini besleyen çok sayıda alanda somut adımlar atmıştır. Aşağıda, bu yılki başlıca çalışmalarımızı bulabilirsiniz.

11

FAALİYET / PROJE

23

KADIN İSTİHDAM EDİLDİ

50+

STK İŞ BİRLİĞİ

13

MİLLETVEKİLİ GÖRÜŞMESİ

Mersin'in İlk Kadın Meclisi: Mersin Kent Konseyi Kadın Meclisi

Türkiye'nin ilk kurulan kent konseylerinden biri olan Mersin Kent Konseyi, 2020 yılına kadar bir kadın meclisi kurmamış; bu da kentteki kadın çalışmalarında önemli bir boşluk yaratmıştır. ANKA, 2023 yılında bu boşluğu doldurarak Mersin Kent Konseyi Kadın Meclisi'ni kurmuş ve meclisin yürütmesinde aktif olarak yer almıştır. Bu adım, kadınların yerel karar alma süreçlerine kurumsal bir kanaldan katılabilmesinin önünü açmıştır.

İstihdam Projesi: Çok Paydaşlı Bir İş Birliği Modeli

Kadınların ekonomik bağımsızlığını güçlendirmek amacıyla yürütülen İstihdam Projesi kapsamında; Mersin Barosu, Mali Müşavirler ve Muhasebeciler Odası, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası (MTSO), MESİAD, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ve Mersin Organize Sanayi Bölgesi ile iş birliği protokolleri imzalanmıştır. Halen devam eden bu çalışma kapsamında, dördü sığınmacı olmak üzere yirmi üç kadın, protokol imzalanan kurumlar aracılığıyla istihdam edilmiştir. Bu proje, kadın istihdamının artırılmasının yalnızca bireysel bir çaba değil, kamu-özel sektör-sivil toplum iş birliğiyle mümkün olduğunu göstermektedir.

Depremi Kadınlar Üzerindeki Etkisinin Belgelenmesi

Avrupa Birliği Etkiniz Programı desteğiyle, 6 Şubat depremlerinden etkilenecek Mersin'e göç eden kadın ve kız çocuklarının cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakkına erişimini konu alan bir raporlama çalışması hazırlanmıştır. Türkçe, Kürtçe ve Arapça olarak hazırlanan rapor, afet sonrası kırılganlığın kadınlar ve kız çocukları üzerindeki özgül etkilerini görünür kılmak ve karar vericilere somut politika önerileri sunmak amacıyla kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Platformu Üyelięi

Çalışma alanlarımıza cinsel sağlık ve üreme sağlığı haklarını dahil etmemizin ardından, bu alanda çalışan dernek ve vakıflardan oluşan Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Platformu'na üye olduk. Bu üyelik, hem alandaki bilgi birikimimizi güçlendirmiş hem de ulusal ölçekte ortak savunuculuk yürütme kapasitemizi artırmıştır.

Mor Çanta Kampanyası

Cinsel sağlık ve üreme sağlığına erişim raporlamamızın ardından, AB Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM) desteğiyle Mor Çanta Kampanyası'nı başlattık. Kampanya kapsamında Mersin'deki merkez ilçe belediyeleri ve yerel yönetimlerle birlikte on üç milletvekili ile görüşmeler gerçekleştirilmiş; hazırlanan rapor, bilgi notu ve politika metni TBMM Sağlık Komisyonu ile paylaşılmıştır. Bu kampanya, sahada tespit edilen bir ihtiyacın, yerelden ulusal meclise uzanan bir savunuculuk sürecine dönüştürülebileceğinin somut bir örneğidir.

Sosyal Girişimimiz: Miss Dolap Kadın Kooperatifi

2023 yılında sosyal girişimimiz Miss Dolap Kadın Kooperatifi'ni kurduk. Toplumsal cinsiyet rolleri dışında bir üretim alanı seçerek, kimyasalsız ve vegan kişisel kozmetik ürünlerinin üretimine başladık. Miss Dolap, kadın emeğini görünür ve değerli kılan, sürdürülebilir bir gelir modeli sunan somut bir kurumsal çıktımızdır.

“Eşitlik Temelinde Örgütlenme Nedir? Nasıl Olmalıdır?” Atölyeleri

AB Sivil Düşün Programı desteğiyle, bileşeni olduğumuz Mersin Kent Konseyi Kadın Meclisi ile birlikte “Eşitlik Temelinde Örgütlenme Nedir? Nasıl Olmalıdır?” başlıklı atölyeleri, elli sivil toplum kuruluşunun katılımıyla gerçekleştirdik. Çalışmanın çıktısı olarak, insani yardım dağıtan sivil toplum örgütleri için toplumsal cinsiyet eşitliği sağlama el kitapçığı ile insani yardım dağıtımlarında toplumsal cinsiyet eşitliğinin nasıl sağlanacağına dair ikinci bir kitapçık yayımlanmıştır.

İnsan Hakları Savunucusu Avukatların Kapasite Geliştirilmesi

AB Etkiniz Programı desteğiyle, insan hakları alanında çalışan avukatların hak izleme kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik iki günlük bir eğitim gerçekleştirdik. Eğitime kırk avukat katılmış; Feray Salman ve Nejat Taştan'ın uzman olarak katkı sunduğu çalışmanın sonunda, adli tıp ve stratejik davalama ile izleme ve raporlama konularında iki ayrı kitapçık yayımlanmıştır.

“Birlikte Güçleniyoruz” — Roman Genç Kadınların Güçlendirilmesi

T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü desteğiyle, Roman genç kadınların güçlendirilmesine yönelik “Birlikte Güçleniyoruz” projesini hayata geçirdik. Yirmi Roman genç kadınla gerçekleştirilen güçlenme kampının ardından, her katılımcı için akran atölyeleri düzenlenmiş ve bir şehir gezisi gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında bir kitapçık ve bir animasyon filmi de üretilerek kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Belediyelerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Raporu

Bileşeni olduğumuz Kadın Koalisyonu ile birlikte, izlemesini yaptığımız belediyelere yönelik olarak 2019-2023 yılları arasında kapsayan “Kadın Örgütlerinin Gözünden Belediyelerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi” raporunu yayımladık. Bu rapor, yerel yönetimlerin toplumsal cinsiyet eşitliği performansının sivil toplum tarafından sistematik olarak izlenebileceğini gösteren önemli bir referans niteliğindedir.

Katılım Hakkı ve Örgütlenme Özgürlüğü Eğitimi

AB Sivil Düşün Programı desteğiyle, kırk sivil toplum kuruluşunun katılımıyla iki günlük bir Katılım Hakkı ve Örgütlenme Özgürlüğü eğitimi düzenledik. Katılımcılar arasında üç sığınmacı derneği de yer almış; bu eğitim, sivil toplumun örgütlenme kapasitesini güçlendirmenin yanı sıra, farklı kesimlerden kuruluşlar arasında dayanışma ağlarının kurulmasına da katkı sağlamıştır.

2023 yılında attığımız adımların üzerine inşa ederek, 2024 yılında aşağıdaki çalışmaları hayata geçirmeyi planlamaktayız:

İstihdam Projesi'nin Sürdürülmesi

Baro, Mali Müşavirler ve Muhasebeciler Odası, MTSO, MESİAD, Mersin Büyükşehir Belediyesi, IOM ve Organize Sanayi Bölgesi ile imzaladığımız iş birliği protokolleri kapsamında sürdürdüğümüz İstihdam Projesi'ne devam ederek, daha fazla kadının ve sığınmacı kadının istihdama erişimini desteklemeyi hedeflemekteyiz.

“Ekranada Değil Sokakta Oynuyoruz” Projesi

T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü desteğiyle, çocukların dijital ekranlar yerine sokakta, mahallesinde ve doğada oynayabildiği güvenli alanlar yaratmayı ve oyun hakkı farkındalığını artırmayı hedefleyen “Ekranada Değil Sokakta Oynuyoruz” projesini 2024 yılında hayata geçirmeyi planlıyoruz. Proje, imkanları kısıtlı mahallelerdeki çocuklara doğrudan ulaşmayı amaçlamaktadır.

Katılım Hakkı ve Örgütlenme Özgürlüğü Eğitimlerinin Derinleştirilmesi

AB Sivil Düşün Programı desteğiyle 2023 yılında başlattığımız Katılım Hakkı ve Örgütlenme Özgürlüğü eğitimlerini, sığınmacı dernekleri de dahil olmak üzere daha geniş bir sivil toplum kesimine ulaştırarak sürdürmeyi planlıyoruz.

Mor Çanta Kampanyası'nın Etkisinin İzlenmesi

2023 yılında TBMM Sağlık Komisyonu ile paylaştığımız rapor, bilgi notu ve politika metninin ardından, Mor Çanta Kampanyası kapsamında geliştirdiğimiz politika önerilerinin yerel ve ulusal düzeyde ne ölçüde hayata geçirildiğini izlemeyi ve savunuculuğumuzu bu bulgular doğrultusunda sürdürmeyi hedeflemekteyiz.

Miss Dolap Kadın Kooperatifi'nin Büyütülmesi

2023 yılında kurduğumuz Miss Dolap Kadın Kooperatifi'nin üretim kapasitesini ve ürün yelpazesini genişleterek, kooperatife emek veren kadın sayısını artırmayı ve sosyal girişimin sürdürülebilir bir gelir modeline dönüşmesini güçlendirmeyi planlıyoruz.

Kurumsal Kapasitemizin Güçlendirilmesi

Büyüyen proje portföyümüzün ve genişleyen paydaş ağımızın gerektirdiği kurumsal olgunluğa ulaşabilmek için, 2024 yılında yönetim, izleme-değerlendirme ve kaynak geliştirme alanlarında kendi kapasitemizi güçlendirmeye yönelik adımlar atmayı da önceliklerimiz arasına almaktayız.

2023 yılında yürüttüğümüz çalışmalar, aşağıdaki kurum ve kuruluşların desteği ve iş birliğiyle mümkün olmuştur:

ULUSLARARASI KURULUŞLAR VE FON PROGRAMLARI

Avrupa Birliği — Etkiniz Programı
Avrupa Birliği — Sivil Düşün Programı
AB Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM)
Uluslararası Göç Örgütü (IOM)

KAMU KURUMLARI

T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü
Mersin Büyükşehir Belediyesi

YEREL PAYDAŞLAR

Mersin Barosu
Mali Müşavirler ve Muhasebeciler Odası
Mersin Ticaret ve Sanayi Odası (MTSO)
MESİAD
Mersin Organize Sanayi Bölgesi

ULUSAL AĞLAR VE PLATFORMLAR

Kadın Koalisyonu
Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Platformu

Bize bu yolculukta eşlik eden, emek veren ve güvenen herkese; başta üyelerimiz ve gönüllülerimiz olmak üzere teşekkür ederiz.